СТАНДАРТИЗОВАНИЙ ПАЦІЄНТ ЧИ ЖИВА ЛЮДИНА? ПЕРСПЕКТИВИ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ ДЛЯ ПРЕДМЕТІВ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Колотило О.Б.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Останнє десятиліття, із розвитком сучасних інформаційних технологій, суттєво змінилося ставлення людини до власного здоров'я, прав та обов'язків, що пов'язані зі сферою охорони здоров'я. Якщо в дев'яностих роках потрапити на консиліум до професора, де історію хвороби розбирають привселюдно, в оточенні асистентів та студентів, було вкрай престижно та бажано, то сьогодні така ситуація трапляється все рідше й рідше. Усе частіше пацієнти прагнуть усамітнення зі своїм лікарем, присутності меншої кількості людей упродовж лікувального процесу та максимальної конфіденційності. Нерідко споживачі медичних послуг заперечують не лише огляд та фізикальне обстеження студентами та інтернами, проте й навіть усне спілкування з ними та і взагалі сам факт присутності. Якщо поглянути на це очима пацієнта, без сумніву, можна зрозуміти їхнє небажання бути «тренажерами» для здобувачів медичної освіти. Проте, усі ми розуміємо, що рано чи пізно, ми й самі колись будемо лікуватися в колишніх студентів, тому максимально зацікавлені дати їм весь можливий спектр практичних навичок, знань та вмінь.

І саме тому, симуляційна медицина набирає все більше популярності, особливо для дисциплін хірургічного профілю. Проведення занять із залученням стандартизованого пацієнта, яким може стати інший студент, лікар-інтерн, або навіть викладач, дозволяє повноцінно відпрацювати комунікативні навички, вміння студента збирати анамнез та якісно проводити опитування. Завчасне розроблення сценаріїв заняття дає можливість прописати в них дрібні нюанси, які дають можливість максимально імітувати реальний робочий процес. У роль стандартизованого пацієнта можна прописати все, починаючи від нерозбірливої інтонації, до максимального багатослів'я, коли розмова буде спрямовуватись від медичного русла до особистих проблем пацієнта. Основи деонтології та мистецтво ведення збору анамнезу буде запорукою успішного виконання завдання в часових межах, що завжди є чітко фіксованими та завчасно обговореними.

Неінвазивний огляд та пальпація, перевірка симптомів може також відбуватися на стандартизованому пацієнті, звичайно, за наявності згоди останнього. Більш травматичні процедури та практичні навички, без сумніву,

мусять бути відпрацьовані на манекенах. Це дає змогу студентам тренуватися до вироблення автоматизму та без жодної шкоди, з мінімальним стресом.

Для вищої якості освіти та максимальної імітації лікувального процесу, ідеальними є тренінгові заняття в центрі симуляційної медицини, де можна поєднати в єдине ціле окремі компоненти навчання. Так, під час завчасно продуманого та детально прописаного сценарію, студенти можуть виконувати повноцінне обстеження пацієнта з патологією, що відповідає тематиці завдання, паралельно проводячи опитування та неінвазивні маніпуляції на стандартизованому пацієнті, з подальшим відпрацюванням певних практичних навичок на манекенах. Для того, щоби навчальний процес був наближеним до реальних умов настільки, наскільки це можливо, у сценарій можна прописувати додаткові відволікаючі моменти, наприклад: шумних родичів, що задають багато запитань, чи то нав'язливих колег, що заважають наполегливими порадами.

Що ж стосується післядипломного навчання хірургічним навичкам, то звісно, сучасні високотехнологічні манекени та тренінгові лапароскопічні установки дають змогу відпрацювати базові прийоми. Проте, на жаль, не можуть на 100 % замінити практику на живій людині. Тому, у якості початкового рівня навиків накладання швів чи виконання певного етапу оперативного втручання, лікарі-інтерни обов'язково повинні відпрацювати їх на манекенах. Проте подальший процес вдосконалення хірургічної майстерності, усе ж, має відбуватися в умовах операційної на реальних пацієнтах, під пильним наглядом більш досвідчених колег.

Отже, в умовах сучасних тенденцій викладання предметів хірургічного профілю, застосування симуляційних методик має величезну кількість переваг. Серед них і безпека пацієнта, і зменшення рівня стресу в здобувачів вищої медичної освіти, і можливість багатократного відпрацювання практичних навичок. Реалістичні манекени та завчасно розроблені симуляційні сценарії справді дають змогу наблизити тренінгові заняття до максимально реалістичних умов. Проте, усе ж, для післядипломної освіти лікарів-інтернів, обов'язковою є практика в умовах стаціонару та операційної, для відточення вже наявних навиків на справжніх пацієнтах, з дотриманням усіх етичних та деонтологічних норм.

Список використаних джерел

1. Запорожан В.М., Тарабрін О.О. Симуляційна медицина. Досвід. Здобуття. Перспективи. Практичний порадник. Суми: ПФ Видавництво «Університетська книга», 2018. 240 с.

2. Кудря І. П., Кулішов С. К., Третяк Н. Г Симуляційні технології в сучасному освітньому процесі підготовки майбутніх лікарів. Вісник проблем

біології й медицини. — 2020. — Вип. 2 (156). — С. 198–201. DOI 10.29254/2077–4214–2020–2–156–198–201
3. Дерезюк А.В. Деякі аспекти сучасної педагогіки медичної освіти / А.В. Дерезюк // Медична освіта. — 2015.– № 3. — С. 26–28.
4. Симуляційне навчання як інструмент інтерактивних технологій методик викладання фундаментальних дисциплін / В.О. Макаров, В.М. Петюніна, О.О. Завада, О.С. Каліненко // Симуляційне навчання в системі підготовки медичних кадрів: матеріали L навч.-метод. конф., Харків, 30 листопада 2016 р. / ХНМУ. — Х., 2016. — С. 90–93.

СИМУЛЯЦІЙНА МЕДИЦИНА — МОТИВАЦІЙНА СКЛАДОВА ПРИ ВИБОРІ МАЙБУТНЬОГО ФАХУ

Кондратова А.С., Шумко Г.І.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Важливим чинником у становленні студента-медика в ролі кваліфікованого спеціаліста відіграє попередня мотивація, яка супроводжує його впродовж усієї навчальної діяльності та позитивно впливає на успішність. Становлення стійкого мотивування в саморозвитку формує зорієнтованість студента в потребі постійно вдосконалюватися в процесі безперервної професійної освіти [2].

Симуляційна медицина є саме тією галуззю, яка не лише здатна зацікавити студента та сприяти досконалій практичній підготовці, а й має здатність відображатися на мотиваційних здібностях у подальшому саморозвитку.

Розвиток фахового мотивування студента є важливим чинником його конкурентоспроможності на ринку праці, адже відомо, що змотивований студент, який не має розвинутих здібностей, здатен досягти більшого, ніж здібний студент без мотивації, а це, так само, потребує нової методики підготовки фахівців. Саме така методика притаманна симуляційній медицині [3]. Це повністю новий, практично орієнтований підхід до медичної освіти; студенти максимально реалістично опрацьовують клінічні навички та ситуації, підтримуючи тісний зв’язок між теорією та практикою [1].

У XXI ст. у кар’єрі лікаря-практика головними вимогами є здатність здобувати нові знання та навики самостійно, а також застосовувати їх на практиці. Сюди ж можна віднести здатність медичного персоналу нести відповідальність за результати своєї лікувальної роботи. Тому, у студентському віці є необхідною систематична та наполеглива мотиваційна